

İÇİMİZDEN BİRİ

Prof. Dr. Ahmet DERViŞOĞLU: "TÜRKİYE'DE YÖNETİCİLER VE TOPLUM BİLİME ÖNEM VERMİYOR"³

Söyleşi: Ersin KAYA, Selime ELMALI

Bu sayıda konuğumuz olan Prof. Dr. Ahmet DERViŞOĞLU, İTÜ Elektrik - Elektronik Fakültesi Dekanı yıllarını eğitim ve araştırmaya ayırmış bir bilimci. İTÜ yanında Karadeniz, Orta Doğu Teknik ve Boğaziçi Üniversitelerinde de çok emeği geçmiş olan hocamız. Devreler ve Sistemler bilim dalındaki önemli katkıları ile tanınıyor. Üniversitelerimizde liyakat sisteminin yerleşmesi için uğraş veren Prof. Dr. Dervişoğlu gibi saygın bir akademisyeni tanıtmaktan onur duyuyoruz.

D Sayın Dervişoğlu, şu anda bütün çalışmalarınızı kapsayan belli başlı bir kaç dal var. Bilim adamı kişiliğiniz, üniversitede yönetici olarak yaptığınız görev ve bütün bunlardan zaman olarak daha önce başlamış olan mühendisliğiniz. Bildiğimiz kadarıyla üniversite yöneticisi olarak yaptığınız bazı yenilikler var. Sizce iyi bir yöneticinin sahip olması gereken nitelikler nelerdir?

• Bana sorarsanız, dünyada en fazla sıkıntısı çekilen insanlar arasında yöneticiler gelir, iyi bir yöneticinin gerçekten bir kurumun verimli çalışmasında ve gelişmesinde çok büyük rolü vardır. İyi bir yöneticinin belli başlı nitelikleri neler olmalıdır? Birincisi, kurumuna kaynak sağlamada becerikli olması, ikincisi kurumda verimli çalışma ortamını sağlayabilmesidir. ikincisi çok önemlidir. Şöyle ki, eğer kurumda çalışan kimseler yöneticinin tarafsız, kendilerini ve verimli çalışanları kollayan bir kimse olduğuna inanırlarsa onların da verimleri artacak, dolayısıyla problemlerin çözümü kolaylaşacaktır. Burada, yönetilenlerin yöneticiye duydukları güven, yaratılan güven ortamı son derece önemlidir. Yukardan gelecek baskılara karşı çalışanları korumak, onların isteklerini ilgili mevcutlere en iyi şekilde aktarabilmek gereklidir. Ama bence en önemlisi, kaliteli elemanları çekebilmek ve onlara çalışabilecekleri uygun ortamı sağlamaktır. Üniversiteleri ayakta tutan, ileriye götüren, elemanları çekebilmek ve verimli olarak çalışabilmelerini sağlayabilmek, yöneticinin gerçekten en çok çaba sarfetmesi gereken konulardan biridir, belki de birincisidir.

D Siz nitelikli elemanları üniversiteye çekebilmek ve mevcut elemanların verimli çalışmasını sağlayabilmek için ne gibi çalışmalar yaptınız?

• Bir dekan olarak, rektöre, araştırma görevlilerine, öğretim üyelerine, öğrencilere, hatta fakültedeki memurlara karşı sorumluluğum var. Dolayısıyla, herkesi ilgilendirebilecek çalışmalar yapmam gerekiyor. Fakülteye, taşıdığı önemle orantılı kaynak sağlamak için çaba sarfediyorum. Bu konuda sanıyorum epey yol aldık. Fakülte bütçesini daha iyileştirmek, endüstri ile daha iyi ilişkiler kurarak kaynak sağlamak gibi. Benim üzerinde durduğum en önemli konulardan birisi de içeride verimli bir çalışma ortamı sağlayabilmek, yuktardan ve dışardan gelecek baskılara karşı içerdekileri koruyabilmek, içerdekilerin sıkıntılarını, problemlerini yönetime aksettirip çözmek için çaba sarfetmek. Araştırma ile birlikte, belli bir düzeyde mühendis yetiştirmek yani öğretim düzeyini yükseltmek gibi gayretlerim de var. Yaptığım çalışmalardan biri, her şubeden bir öğrenci temsilcisi seçimini yönetim kuruluna getirmek oldu. Kanunen böyle bir zorunluluk olmamasına rağmen şu anda fakültemizde 20 tane öğrenci temsilcisi olduğunu belirtmekte yarar görüyorum. Onlarla zaman zaman toplanıyor, düşüncelerimizi birbirimize aktarıyoruz. Bu gerçekten çok yararlı oldu ve üniversite çapında yaygınlaştırılmasına çalışıldı. Ayrıca, üniversitenin Milli Eğitim Bakanlığı'na sunduğu bir kanun taslağında da bu durumun kanunlaşması önerildi. Üniversitelerde seçim yaparken mümkün olduğu kadar seçenlerin seçilenleri tanımalarını

sağlamak gerekiyor. Bütün fakülte-lerde bu konuya dikkat edilirse üniversite temsilcileri de sağlıklı bir biçimde seçilmiş olur.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim. Öğrencilerin öğretim düzeyini ve fakülte-deki araştırma düzeyini geliştirmek, buna kaynak sağlamak, dış dünya ile olabildiğince sıkı bir bağlantı kurup, öğretim elemanlarını dışarıya göndermek ve dışarıdan tanınmış öğretim elemanlarını Fakülteye getirerek araştırma ortamını geliştirmek için çaba sarfetmek gerekir.

D Öğrencilerin görüşlerini almak için son derece geniş ve katılımcı bir yöntem uyguladığınızı görüyoruz. Üniversitedeki diğer öğeler yani öğretim üye ve görevlileri ve memurların görüşlerini almak, taleplerini kendilerinden öğrenmek konusunda bir girişiminiz oluyor mu?

• Öğretim üyeleriyle doğal olarak devamlı temas halindeyiz. Üniversitede her bölümün akademik kurulu var. Bu kurullarla devamlı ilişki içindeyiz. Zaman zaman bütün öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerinin oluşturduğu Fakülte Akademik Kurulunda bütün konuları tartışabiliyoruz. Kısaca, öğrenciler, öğretim elemanları ve memurlarla diyalog kurmada hiçbir sıkıntı ile karşılaşmadığımızı söyleyebilirim.

O Yoğun ve sistemli çalışmalarını gerektiren yöneticilik fonksiyonu sizin bilim adamı olarak çalışmanızı engelliyor mu? Bilime yeterince zaman ayırabiliyor musunuz?

• Bu nokta benim için çok önemli. Biliyorsunuz dekanlık zamanlı bir görev. Yani dekan, kanunlara göre öğretim görevi ile yükümlü değil. Oysa, yönetim görevi olmayan bir profesör haftada en az 10 saat ders vermek zorunda. Benim öğretim yüküm normal öğretim yükünden az değil; öğretim ve araştırmayı seven bir kişi olarak hafta sonları ve gece, gündüz demeden çalışmam gerekiyor. Böylece, hem dekanlık görevlerimi yürütmüş oluyorum hem de akademik hayattan kopmamış oluyorum. Dekan da olsa bir öğretim üyesi asli görevi olan öğretim ve araştırmadan kopmamalıdır.

D Dekan olmadığınız sürelerde öğretim ve araştırma için gerekli olanaklara sahip miydiniz? Yani tüm öğretim üyeleri bilimsel araştırmaya yapmak için yeterli olanaklara sahip midirler? Değilse ne gibi sorunlar var? Yurtdışında da öğretim üyeliği yapmış bir kişi olarak Türkiye'deki bilimsel çalışma ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz?

• Bu sorunun cevabı sadece Üniversiteler için değil ülkemiz için de Çok önemli. Ben ABD'de Illinois ve Berkley'deki California Üniversitelerinde 6 sene ders verdim, araştırmalar yaptım. Bildiğiniz gibi, insanoğlu yeni bir çağın eşliğinde. BİLGİ ÇAĞI. Gelecek 10 yıl içerisinde üretim, öğretim ve yönetim şekillerinde çok büyük değişiklikler bekleniyor ve bu çağı yakalayamayan ulusların çığırında kalacağı, bir nevi çağı yakalayanların boyunduruğu altına gireceği düşünülüyor. Onun için büyük bir yarış, söz konusu Bilgi çağını yakalama yarışında elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerine büyük iş düşüyor. Çünkü bu kişiler çağın altyapısını oluşturacak kimseler. Bu nedenle elektrik, elektronik ve bilgisayar alanında çok fazla araştırma yapılması, kaliteli mühendis yetiştirilmesi gerekiyor. Bugün bütün Türkiye'de elektrik, elektronik ve bilgisayar konusunda profesör, doçent ve yardımcı doçent olmak üzere 220 dolayında öğretim üyesi, 12.000 kadar da öğrenci var. Oysa ABD'de 3 büyük üniversite de bu öğretim üyesi sayısından daha fazla öğretim üyesi mevcut. Yani Türkiye'de öğretim

ti *
insanoğlu yeni bir çağın eşliğinde. BİLGİ ÇAĞI. Gelecek 10 yıl içerisinde üretim, öğretim ve yönetim şekillerinde çok büyük değişiklikler bekleniyor ve bu çağı yakalayamayan ulusların çığırında kalacağı, bir nevi çağı yakalayanların boyunduruğu altına gireceği düşünülüyor. Onun için büyük bir yarış söz konusu. Bilgi çağını yakalama yarışında elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerine büyük iş düşüyor."

üyesi başına 60 öğrenci düşmektedir. Bir ilkokulda bile böyle bir şey olamaz. Bu öğretim üyelerinden bazıları yöneticilik de yapmaktadırlar. 220 öğretim üyesi sayısının en az 3 katına çıkması gerekir. Türkiye bu sayıya ulaşmadığı takdirde çağı yakalamakta çok zorluk çekecektir. Ülkemizde üniversite çağındakilerin sanırım % 12'si üniversiteye devam etmektedir ve bu sayının yükselmesi için çaba sarfediliyor. Hem bu çok fazla sayıda öğrenciye iyi eğitim vereceğiz hem de araştırma bu kadar az sayıda öğretim üyesi ile yapılacak. Bu çok zor bir şey. Üstelik nitelikli elemanların akademik hayata çekilememesi nedeniyle ortalama düzey her geçen gün düşmektedir. Mutlaka yetenekli eleman sayısını ve verimliliği arttırmak için gerekli ortam oluşturulmalıdır. Türkiye için bu konunun çok önemli olduğu kanısındayım. Ama, bu önemliliğin farkına varıldığına dair bende bir izlenim de yok. Örneğin elektrik mühendislerine dışarıda verilen ücretler üniversite ücretlerinin iki mislinden daha fazla. Dışarıda nitelikli bir elemana ödenen bir ücretin yarısını bile veremiyoruz. Araştırmaya hevesli bir kimseye makul bir geçimi sağlayacak ücreti verirseniz, dışardaki ücret yüksek bile olsa bu kişiyi üniversiteye çekebilirsiniz. Ama maalesef biz bu makul geçimi sağlayacak ücreti de sağlayamıyoruz. Bu durumun çözülmesi gerekiyor. Elektrik, Elektronik konusunda bizim fakültemizde yüksek lisans öğrencileri de dahil olmak üzere öğretim üyesi başına 47 öğrenci düşüyor. Bunun anlamı, öğretim üyesi öğretim göreviyle aşırı yüklü demektir. Yani araştırmaya yeterli zaman ayıramayacak demektir. Maalesef Türkiye'de elektrik - elektronik ve bilgisayar konusuna gerekli önem verilmemiştir, verilmemektedir. Bu durum, sadece elektrik mühendisliğinin geleceği açısından değil, ülkemizin geleceği açısından da çok önemlidir.

D özellikle bilgisayar alanında, son yıllarda hızla artan teknolojik gelişmeler söz konusu. 4 yıllık bir öğretim süresinde öğrenilenler, belki de mühendislik yapmaya başlanıldığında yürürlükten kalkmış veya geçerliliğini yitirmiş olacaktır. Türkiye'de elektrik, elektronik ve bilgisayar eğitimi verilen fakül-

"Özümlene hızı, eğer tartışma ortamı varsa, yardım edecek kişiler varsa yüksek oluyor. İşte Meslek Odaları ve Endüstri bu ortamı sağlamakta yükümlüdür."

terlerde çağı yakalayabiliyor muyuz?

• Bazı fakültelerde evet, bazılarında hayır. Türkiye'deki 220 öğretim üyesinden 61 tanesi bizim fakültemizde 55 tanesi Orta Doğu Teknik Üniversitesinde. Bu iki üniversite 116 öğretim üyesiyle yarıdan fazla bir sayıya ulaşıyor. Elektrik - Elektronik Mühendisliği öğretimi yapan diğer 15 üniversite geri kalan 100 kadar öğretim üyesini paylaşıyor. Bu şartlar altında Türkiye'de elektrik, elektronik ve bilgisayar eğitim düzeyinin yeterli olduğu söylenemez. Bizim mezunlarımız -dünyadaki diğer üniversiteleri de, bilerek söylüyorum- en iyi üniversitelerin mezunları düzeyindedir. Bu durum eski yatırımların bir sonucu olarak sağlanabilmektedir. Akademik hayatta bugünkü ihmalin zararlarını 10 sene sonra görürsünüz. Dolayısıyla bugün yeni gelen kuşaklar, bizim hesabımıza göre gelmesi gerekenlerin düzey olarak altındadır. Bunun sıkıntısını 10 sene sonra çekeceğiz. Elektrik Mühendisliği öğretimi ile ilgili olarak yaptığım araştırmalara göre, "iyi elektrik mühendisi yetiştirmenin koşulları nelerdir?" sorusunu şöyle cevaplayabilirim: İlk ve çok önemli gerek koşul nitelikli bir kadro olmasıdır, iyi bir kadronuz varsa, müfredat programları da iyi demektir. Bu kadro zaten iyi bir kütüphane ve laboratuvar imkanları olduğu için o üniversiteye gelmiştir. Sonuçta, öğretimin kalitesi de yüksektir. Ama, bugün elektrik mühendisliği öğretimi yapılan çok sayıda üniversitede böyle bir durum söz konusu değildir ve doğal olarak öğretim düzeyi düşüktür.

H Biraz da üniversite - sanayi iliş-

kilerine değinelim. Dünyanın çeşitli ülkelerinde bilimsel araştırmalar artık üniversiteler kadar hatta onlardan da fazla bir takım şirketlerin laboratuvarlarında yapılıyor. Bu konuda genel bir değerlendirme yapar mısınız? Yani şu anda araştırma ve geliştirmede, üniversiteler mi önde yoksa sanayi kuruluşları mı?

• Tabii ki elektrik, elektronik, bilgisayar fakültelerinde bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Endüstrinin imkanları ise üniversitelere göre çok daha geniştir. Belirli firmalar gerçekten araştırma için çok büyük paralar ayırmaktadırlar. Türkiye'de ise araştırma potansiyelinin çoğunluğu hâlâ elektrik, elektronik konusunda öğretim yapan üniversitelerde. Türkiye'de, özellikle son yıllarda elektronik endüstrisinde büyük bir sıçrama oldu. Bu bariz gelişmeye bizler çok seviyoruz. Zaten endüstri - üniversite ilişkilerinin sağlıklı, verimli olabilmesi için endüstrinin de belirli bir düzeye gelmesi şart. Aksi takdirde, endüstrinin üniversiteye ihtiyacı yoktur. Ancak belirli bir düzeye gelince bu ihtiyaç doğacaktır. Yani burada tek taraflı bir istekle ilişki kurmak mümkün değildir. Endüstri - üniversite ilişkisinde iki tarafında birbirine ihtiyacı olması gerekmektedir. Türkiye bu noktaya aşağı yukarı gelmiş durumdadır. Dekanlık görevim süresince endüstri ile ilişkilerimizin hızla geliştiğini söyleyebilirim.

D 15 - 20 yıl öncesine kadar, üniversitede elde edilen bilgilerle mezun olan mühendislerin çalışma alanlarında, bilgilerini kullanamadıkları, örneğin tekniker düzeyinde çalıştıkları biliniyor. Endüstri - üniversite konusunda son söylediklerinizden bu durumun değiştiğini anlıyorum. Bu konuda bir değerlendirme yapabilir misiniz?

• Endüstri artık nitelikli mühendis istiyor. Güçlü endüstri kaliteli mühendisle oluşur. Şu noktayı özellikle vurgulamak isterim. Biliyorsunuz elektrik mühendisliğinde çok hızlı bir değişim var. Mezunların öğrendikleri hızlı bir şekilde güncelliğini kaybediyor. Yeni teknolojileri öğrenmek gerekiyor, öğretim politikamızla öğrencilerin yeni kavramları özümlene yetenek-

terini geliştirmemiz gerekiyor. Ben öğrencilerime çok karışık bir konuyu bir yarıyıl zarfında hızla aktarabiliyorum. İlk defa karıştıklarını çok karışık bir konuyu 14 hafta içinde öğrenebiliyorlar ve algılama düzeyleri beni çok mutlu ediyor, hatta bazen şaşırtıyor. Yani bizim yetiştirdiğimiz mühendisler yeni kavramları çok hızlı bir şekilde özümleme yeteneğine sahip. Öğrencilerin en büyük gücü özümleme yetenekleri. Elverişli ortamlarda bu yetenek daha da gelişiyor, aksi takdirde köreliyor.

D Mühendislerin mezun olduktan sonra sürekli kendilerini eğitmeleeri konusunda önerilerde bulunabilir misiniz? Yol gösterebilir misiniz?

• Elektrik, Elektronik Mühendisliğinde sürekli eğitim şart. Hatta Almanya'da 2000 yıllarında, mühendislerin sabahdan öğleye kadar fabrikada çalışmasını, öğleden sonra ise üniversitelerde çalışmasını öngörüyorlar ve planlıyorlar. Yazılı kaynaklardan yararlanarak yeni kavramları özümlemek zor. Ancak, tartışma ortamı varsa, bu işi bilen bir kişi yardım edebiliyorsa, sorularınızı cevaplandırabiliyorsa özümleme hızı çok daha yüksek oluyor. Böyle bir ortamda çok daha hızlı mesafe katedilebiliyor. İşte meslek odaları ve endüstri bu ortamı sağlamakla yükümlüdür.

D Özellikle elektrik, elektronik ve bilgisayar alanında Türkiye'ye gi-

ren yabancı teknolojiler konusunda ne düşünüyorsunuz?

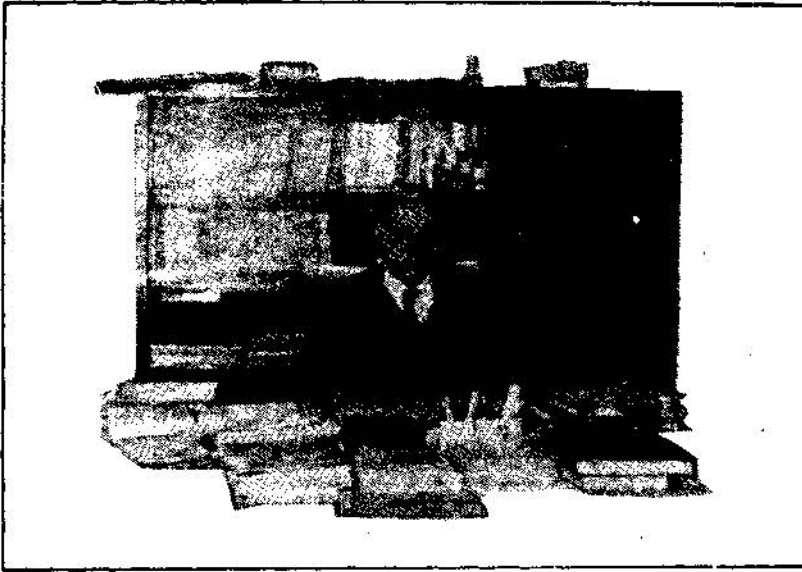
• Dünya gittikçe küçülüyor. Sınırları kapatmak artık çok güç. Burada önemli olan, sizin teknoloji üretebilecek düzeyde olmanız. Kendi teknolojinizi kendiniz üretmek zorundasınız. Bu da ancak, yetenekli ve nitelikli mühendisler kadrosu ile mümkün olabilir. Türkiye'de en yetenekli öğrenciler elektrik, elektronik bölümlerine gelmektedirler. Bunları yetenekleriyle orantılı kadrolara teslim etmek gerekmektedir. Aksi takdirde bu yetenekler ziyan olacaktır. Bugün için biz bu yetenekleri iyi değerlendirdiğimizi iddia edemeyiz. 12000 öğrenciye 220 öğretim üyesinin düştüğü bir ülkede yeteneklerin verimli kullanıldığı söylenemez. Daha önce de işaret ettiğim gibi, bu sadece elektrik ve elektroniğin geleceği için değil, ülkenin geleceği açısından da çok önemli. Çünkü, ülkenin yeni bir çağı yakalayabilmesi için iyi yetişmiş ve yeterli sayıda elektrik, elektronik mühendisi gerekli.

D Bizde yetenekli öğrenciler ve belirli bir kadro da var. Sizce Türkiye neden daha ileriye gidemiyor?

• Burada iki önemli nokta var. Birincisi toplumun benimsediği öncelikler, ikincisi yöneticilerin kafasındaki öncelikler. Yöneticilerin tercihi, idarecilik yetkisinde bir karardır. Bizim kanaatimize göre bilime gerekli öncelik verilmemektedir. Toplum, baskı gurupları aracılığıyla yöneticilere bu konuda baskı yapmalıdır. Ya da yönetici, ülkenin koşullarını iyi değerlendirerek bu önceliği görmelidir. Bugün bence hem toplum, hem de yöneticiler bilime yeterli önemi vermemektedirler. Bilim her iki taraf için de kuşkusuz önem taşımaktadır ama kaynakların değerlendirilmesine sıra geldiğinde önceliği hep başka konuların aldığı görüyoruz.

Q Bilim adamlarımızın yazılı metin, makale haline gelen çalışmalarını yurt dışındaki yayınlarda, dergilerde yayınlanıyor ve referans olarak bir değer ifade ediyor. Acaba bu durum, Türkiye'de bilimin gündeminin toplumun gündeminden farklı olduğu anlamına mı geliyor?

*Kendi teknolojimizi kendimiz üretmek zorundayız. Bu da ancak yetenekli ve nitelikli mühendisler kadrosu ile mümkün. 12.000 öğrenciye 220 öğretim üyesinin düştüğü bir ülkede yeteneklerin verimli kullanıldığı söylenemez.*⁹

Yani bu konular, Türkiye'nin değil de, sanayileşmiş ülkelerin, endüstri toplumlarının gündeminde mi yankı buluyor?

• Bu soruya cevap vermek zor. Bir kere bu tür yayınların yurt dışında da büyük çoğunluğun ilgisini çektiğini zannetmiyorum. Bu, endüstrinin ihtiyaçlarına, yöneticilerin tutumuna, toplumun belli orandaki baskısına bağlı bir olaydır. Ama gözardı edilmemesi gereken üniversal olmaktır. Türkiye'de çok başarılı olup da yurtdışında başarısız bir mühendis olmak başarılı bir sonuç değildir. Bu, yayınlar için de geçerlidir. Sadece Türkiye'de ilgi çekip yurtdışında ilgi çekmeyen bir yayın genelde düşünülmemelidir. Türkiye'de binlerce araştırmacı olsa ve bunlar çok sayıda araştırma projesi önerse o zaman hem ülke koşullarına uygun, hem de uluslararası standartlara uygun düşen proje seçimi yapmanız doğal karşılanabilir. Ama şu anda böyle bir durum var olmadığı için araştırmacıları fazlaca yönlendirmeye çalışmakla sadece kaynağı kurutmuş olursunuz. İlk yapılması gereken iş, yetenekli araştırmacı sayısını arttırmak, ikinci yapılması gereken iş, bilimi ve araştırma politikasını buna göre uygulamaktır. Elinizde yeterli araştırmacı yoksa o zaman kısıtlamalar koyup onları caydırma yoluna gidemezsiniz.

D Acaba Türkiye'de uluslararası düzeyde bilimsel bir yayın gerekmesinin var mıdır?

• Bizim üniversitede bir İ.T.Ü. Bülteni yayınlanıyor. Bu yayının itibarının olduğu ve zamanla bu itibarın daha da artacağı kanısındayım. Bu dergide, bütün mühendislik dalları ile ilgili makaleler yayınlanıyor. Ama arzu edilir ki sadece elektrik, elektronik mühendisliği konusunda bir yayın olsun. En önemlisi uluslararası düzeyde olsun. Böyle bir girişim şu anda var. Elektrik Mühendisleri Odası'nın öncülüğü ile gerçekleştirilecek bu derginin yayın kurulunda ben de varım. Bu çok sevindirici bir gelişme. Böyle bir dergi için yurtdışından ve yurtdışından yeteri kadar makale bulunabilir. Ama bu işi çekip çevirecek ekip çok önemlidir. Şu anda böyle bir ekip var görünüyor. Türkiye'de bir kurumun başarısı tepedeki kişiye çok

bağlı, o gidince de çoğu kez iş gerilemeye başlıyor. Maalesef Türkiye'de üst düzeyde yetişmiş eleman sıkıntısı olduğu da bir gerçektir.

ID Bilgi ve deney birikimlerinizi gelecek kuşaklara aktarmada başarılı olabiliyor muyuz? Bu konudaki başlıca eksiklikler nelerdir?

• Biliyorsunuz, Türklerde yazma alışkanlığı kuvvetli değildir. Bilgiler insanlarla birlikte kaybolur gider. Biz bunu kırmaya çalışıyoruz. Bir kurumun, bir yayının organının ilerlemesinde esas olan, yöneticilerin katkısıdır. Elbette ki yönetici tek başına bir kurumun fazla ileri götüremez. Ama katkısının önemi çok büyüktür. İyi bir yönetici ile performans artabilir. Dolayısıyla yetenekli eleman sayısını arttırmamız gerekiyor. Bu konunun üzerinde bir kez daha önemle durmak istiyorum. Mezun ettiğimiz iyi öğrencilerimizin büyük çoğunluğu yurtdışına gidiyor ve bir daha da geri dönmüyor. Oysa Türkiye'nin asıl ihtiyacı olan elemanlar bunlar. Türkiye'de ortalama düzeydeki elemanlardan yeterli sayıda var. Bunları verimli olarak kullanacak üst düzeydeki elemanlar yok. Üstelik önemli düzeyde bir BEYİN GÖÇÜ var. Ben bu durumu ülke yöneticilerine aktardığım zaman, dışarıda lobiye ihtiyacımız olduğu söyleniyor. Dışarı gönderdiğiniz elemanlardan yalnızca bir kısmı orada kalsa dedikleri doğru olabilir. Ama yurtdışına gidenlerin çoğu geriye dönmemektedir. Bu durum ülkemize çok pahalıya mal olmaktadır. O lobinin getireceği avantajın kat kat fazlası kaybedilmektedir. Yöneticilerimiz maalesef bu konuyu da önemle ele almıyor. Gidenlerin geri gelmemesinin bir anlamı da şu: Demek ki ülkemizde kalan elemanlar pek mutlu değil. Bu insanları mutlu edecek, onların sayısını arttıracak bir politika izlenmesi gerekmektedir.

• Sayın Dervişoğlu ilgilileriniz, meraklarınız konusunda da bize biraz bilgi verir misiniz?

• En çok ilgi duyduğum, sevdiğim şey müzik. Klasik müzik başta olmak üzere her türlü müziği seviyorum, dinliyorum. Her türlü müzikten hoşlanmış olmayı da bir mutluluk kaynağı, bir avantaj, olarak değerlendiriyorum.

Büyük insanların yapıtlarıyla karşı karşıya gelmek de beni sonsuz heyecanlandırıyor. Bu bir roman veya herhangi bir konuda bilimsel bir çalışma, bir kitap oluyor; büyük bir zeka ile karşı karşıya olduğunuzu hissettiren her yapıt bana büyük bir heyecan veriyor.

Öte yandan şunu da belirtmek isterim. Ben Anadolu'nun ücra bir yerinden geldim. Bir köyde doğdum. O köyde ilkokul olmadığı için kasabadaki bir akrabamın yanında kalıp ilk iki sınıfı sınavla atlayarak ilkokulu bitirdim. Dolayısıyla tabiatı çok seviyorum, çevre konusu beni çok ilgilendiriyor. Çevreye önem vermemek, adeta insanlığın intiharı gibi görünüyor. Boş zamanlarımı müziğe, doğaya ve okumaya ayırıyorum. Köyden gelmiş olmam nedeniyle her kesimden insanlarla çok rahat diyalog kurabiliyorum ve her türlü ortamda mutlu olabiliyorum. Bu da beni ülkeye bağlayan nedenlerden birisi. 6 Sene ABD'de yaşadım ama, hiçbir zaman oralarda kalmak aklımın ucundan geçmedi. Çünkü, Türkiye'nin her köşesiyle çok sıkı ilişkiyim var. Ülkemin bilmediğim görmediğim yerlerini gezmek, güzelliklerine tanık olmak beni heyecanlandırıyor. Size bir anımı anlatmak istiyorum. 1960 da 3 ay Hollanda'da bir fabrikada staj yaptım. Orada bana "sizin ülkenizde dağ var mı?" diye sorarlardı ve ben bu soruyu garip karşıladım. Dağın çok değerli bir doğa varlığı olduğunu orada farkettim. Hollanda'da "dağ göreceğiz" diye 40 km yol katederek ufak bir tepe görmeye giderdik. Bir başka anım ise şöyle... ABD'de kaldığım yıllarda da bir çok kişi bana "sizin ülkenizde harabe var mı?" diye sorardı. O soruyu da çok tuhaf karşıladım. Bu vesileyle öğrendim ki, tarihsel kimlik son derece kıymetli bir hazinedir. Ülkemizin değeri, özellikle yurtdışına gidilince daha da çok farkediliyor. Demek ki ülkemiz, dağları, tepeleri, tarihsel kalıntıları, zengin kültürü ve değişik insan kesitleriyle meraklı bir kimseye çok büyük mutluluklar, verebilen bir ülke. Her zaman her yerde söylediğim tek şey var... Eğer yolun başında olsam, hiç düşünmeden, tekrar ülkemde ve üniversitemde olmak isterim ve bundan büyük mutluluk duyuyorum...